RP.63.200.53.1.2024 Gdańsk, dnia 10 października 2024 r.

Pani
Aleksandra Sztandera
Kierownik
Centrum Usług Wspólnych w Gminie Malbork
ul. Główna 5
82 – 200 Malbork

Szanowna Pani Kierownik,

pismem z dnia 1 października 2024 r., doręczonym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem platformy *ePUAP* w tożsamej dacie, zwróciła się Pani z prośbą o zajęcie stanowiska odnośnie problematyki związanej ze sposobem dokonywania waloryzacji kwot dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych.

Odnosząc się do poruszonego w niniejszym wniosku zagadnienia w pierwszej kolejności zasadnym pozostaje odwołanie się do treści art. 122 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem kwoty dofinansowania określone w ust. 2 i 2a, tj. kwoty dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych, podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli ten wskaźnik w roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym następuje wypłata dofinansowania, wynosi co najmniej 105%. Jak wynika z kolei z ust. 4 ww. przepisu wskaźnik, o którym mowa w ust. 3, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z tym, że w wyżej powołanym przepisie ustawodawca nie doprecyzował, czy waloryzację należy odnieść do kwoty już wcześniej zwaloryzowanej, czy też do wskazanych w ustawie kwot bazowych oraz w związku z pojawiającymi się w wyżej wskazanym zakresie przedmiotowym rozbieżnościami interpretacyjnym, w ocenie tut. Izby, pomocnym oraz celowym pozostaje odwołanie się do treści stanowiska Ministerstwa Edukacji i Nauki wyrażonego w piśmie z dnia 29 marca 2023 r. (znak: DSKKZ-WKPiE.4212.9.2023.AP.1).

W wyżej powołanym piśmie zwrócono uwagę, że konsekwencją przyjęcia, iż punktem odniesienia dla wskaźnika waloryzacyjnego winny być niezmiennie kwoty bazowe (za czym

przemawia wykładnia literalna art. 122 ust. 3 ustawy - *Prawo oświatowe*), są trudne do zaakceptowania rezultaty. Uzasadniając powyższe stanowisko Ministerstwo Edukacji i Nauki wskazało, że konsekwencją powyższego będzie powrót do kwot bazowych, gdy po ich zwaloryzowaniu, w kolejnych latach, wskaźnik z art. 122 ust. 3 ustawy – *Prawo oświatowe* nie zostanie osiągnięty (a więc nie uruchomi się mechanizm waloryzacyjny). Taka sytuacja – zdaniem Ministerstwa – jest zanegowaniem funkcji waloryzacji, która ma kompensować spadek siły nabywczej pieniądza w wyniku wzrostu cen, co będzie szczególnie wyraźne w warunkach wysokiej inflacji. Ministerstwo zwróciło także uwagę na fakt, że zbliżoną do regulacji z art. 122 ust. 2 i 2a oraz ust. 3 ustawy – *Prawo oświatowe* konstrukcją mechanizmu waloryzacyjnego jest ta, którą ustanowiono w art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). Jak podkreślono w ww. piśmie w przepisie tym wprost jest mowa o waloryzowaniu wyraźnie wskazanych kwot bazowych, jeżeli przekroczony zostanie wskaźnik waloryzacyjny 105%. Przepis ten – jak wyjaśniono – stosowany jest w taki sposób, że po zwaloryzowaniu kwot bazowych nie ma już powrotu do nich jako do punktu odniesienia (punktem odniesienia są kwoty już zwaloryzowane).

Podsumowując powyższe rozważania Ministerstwo stanęło na stanowisku, że kompensacyjna funkcja mechanizmów waloryzacyjnych przemawia za przyznaniem prymatu wykładni celowościowej art. 122 ust. 3 *Prawa oświatowego* (i powiązanymi z tym przepisem przepisami art. 122 ust. 2 i 2a) nad wykładnią literalną, która tej funkcji nie dostrzega.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku podziela powyższy kierunek interpretacyjny i w konsekwencji wskazuje, że – jej zdaniem – zasadnym pozostaje dokonanie waloryzacji kwot dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych z uwzględnieniem kwoty już wcześniej zwaloryzowanej.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że wyjaśnienia udzielane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku powinny zostać potraktowane wyłącznie jako stanowisko tut. Izby, które nie jest wiążące zarówno dla wnioskującego o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, jak również dla organów rozstrzygających w indywidualnych sprawach. Regionalne izby obrachunkowe nie posiadają bowiem uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa, lecz jedynie do ogólnej interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem finansów publicznych.

Odnosząc się z kolei do sformułowanego w niniejszym wniosku pytania dotyczącego tego, czy zaprezentowany w nim sposób waloryzacji kwot dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych będzie stanowił naruszenie dyscypliny finansów publicznych, tut. Izba wskazuje, że zakres tego pytania pozostaje poza bezpośrednim obszarem działalności regionalnych izb obrachunkowych ze względu na to, że tut. Izba nie może zajmować stanowiska w aspekcie naruszenia dyscypliny finansów publicznych, bowiem nie posiada kompetencji ustawowych w tym zakresie przedmiotowym.

W tym miejscu wyjaśnić należy, że z przepisu art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 104) wynika, że organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania

funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji, są rzecznicy dyscypliny finansów publicznych i ich zastępcy. Tryb postępowania w tym zakresie uregulowany jest w art. 96 - art. 108 tej ustawy, przy czym wskazano tamże m.in., że rzecznik prowadzi czynności w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Natomiast organami właściwymi rzeczowo do dokonywania oceny prawnej danego czynu w kontekście przesłanek odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych są regionalne komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Z powyższych względów tut. Izba nie posiada uprawnień do zajęcia merytorycznego stanowiska w powyżej wskazanym zakresie przedmiotowym.

Z poważaniem

Luiza Budner - Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:
1) członkowie Kolegium w/m,
2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:
Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.